

Bryssel, 4. marraskuuta 2019
(OR. en)

13355/19

SPORT 84
JEUN 121
SOC 725
EDUC 439
DOPAGE 26
COPEN 421
CRIMORG 148
DEVGEN 199
SUSTDEV 154

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Hyvän hallintotavan edistäminen urheilualalla – Periaatekeskustelu (<i>Neuvoston työjärjestyksen 8 artiklan 2 kohdan mukainen julkinen käsittely</i>) <i>[puheenjohtajavaltion ehdotuksesta]</i>

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä tausta-asiakirja "Hyvän hallintotavan edistäminen urheilualalla", jonka puheenjohtajavaltio on laatinut valtuuskuntia kuullen.

Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään toimittamaan liitteenä oleva puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja periaatekeskustelun pohjaksi 21.–22. marraskuuta 2019 kokoontuvalle neuvostolle (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu).

Hyvän hallintotavan edistäminen urheilualalla**Periaatekeskustelu neuvostossa (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu)
(Bryssel, 21.–22. marraskuuta 2019)****– Puheenjohtajan tausta-asiakirja –*****I Hyvää hallintotavan merkitys urheilualalla***

Miljardit ihmiset kaikkialla maailmassa harrastavat ja seuraavat urheilua. Sen lisäksi, että urheilu parantaa kansanterveyttä fyysisen aktiviteetin ansiosta, sillä on sosiaalisia, kasvatuksellisia ja kulttuurisia tehtäviä. Urheilu heijastaa myös tärkeitä arvoja, kuten joukkuehenkeä, solidaarisuutta, toisten kunnioittamista ja reilua peliä, sekä opettaa sääntöjen merkitystä. Vastuullinen ja avoin hallinto on välttämätöntä näiden arvojen suojaamiseksi ja kansalaisten luottamuksen säilyttämiseksi urheilumaailmaa kohtaan. Urheilussa hyvä hallintotapa voidaan määritellä "puitteiksi ja kulttuuriksi, joiden mukaisesti urheilualan elin määrittää toimintapolitiikkansa, asettaa strategiset tavoitteensa, toimii sidosryhmien kanssa, seuraa toimivuutta, arvioi ja hallinnoi riskejä sekä raportoi urheiluyhteisölle toiminnastaan ja edistymisestään sekä siitä, onko se onnistunut noudattamaan tehokasta, kestäväää ja asianmukaista urheilupolitiikkaa ja -säännöstöä"¹.

Valtiosta riippumattoman järjestön Transparency Internationalin vuoden 2011 raportissa² todettiin, että huono hallinto vaarantaa urheilun myönteisen vaikutuksen erityisesti nuorten parissa levittämällä tällaisia arvoja. Asiantuntijat ovat myös varoittaneet, että koska urheilun kasvava kaupallistuminen on lisännyt urheilujärjestöjen laatimien sääntöjen sosioekonomisia vaikutuksia, huonolla hallintotavalla saattaa olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia yhteiskuntaan laajemminkin³.

¹ Hyvää hallintotapaa käsittelevä EU:n asiantuntijaryhmä, Suositukset hyvän hallintotavan periaatteista urheilussa, s. 5.

² Building integrity and transparency at FIFA, elokuu 2011 (http://files.transparency.org/content/download/92/371/file/2011_FIFASafeHands_EN.pdf).

³ The governance agenda and its relevance for sport: introducing the four dimensions of the AGGIS sports governance observer (http://www.playthegame.org/fileadmin/documents/Good_governance_reports/AGGIS-report_-_3The_Governance_Agenda__p_9-21_.pdf).

II Hyvä hallintotapa ja urheiluliike

Urheilujärjestöillä on laaja organisatorinen itsemääräämisoikeus urheilun järjestelyissä ja sääntelyssä. Tämä riippumattomuus merkitsee vapautta määritellä urheilun säännöt ja suojata urheilun olennaisia arvoja ulkoiselta vaikuttamiselta. Kansallisten ja eurooppalaisten tuomioistuinten ja kansallisten hallitusten sekä kaupallisten yritysten toimet ovat asettaneet tälle riippumattomuudelle yhä enemmän haasteita kolmen viime vuosikymmenen aikana. Sen vuoksi urheilun riippumattomuuteen ovat asteittain vaikuttaneet paitsi oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen myös hyvän hallintotavan periaatteiden noudattaminen, joista mainittakoon erityisesti demokratian, avoimuuden, päätöksenteon vastuullisuuden ja edustavan osallistavuuden periaatteet.

Urheilujärjestöt ovat vuosien mittaan osoittaneet todellista kiinnostusta hyvän hallintotavan varmistamiseen. Yksi urheiluviranomaisten esittämistä perusteluista aloitteiden tukemiseksi on ollut se, että hyvän hallintotavan periaatteiden soveltaminen auttaisi paitsi vahvistamaan urheilujärjestöjä niiden sidosryhmiä hyödyttävällä tavalla myös ehkäisemään ulkopuolisia väliintuloja urheiluasioissa.

Käsitys siitä, että hyvä hallintotapa on olennainen edellytys sille, että urheiluliike voi perustella ja säilyttää riippumattomuutensa, oli lähtökohtana myös Kansainvälisen olympiakomitean (KOK) laatimille olympia- ja urheiluliikkeen hyvän hallintotavan yleismaailmallisille peruseriaatteille (Basic Universal Principles of Good Governance of the Olympic and Sports Movement, 2009). Nämä on myöhemmin sisällytetty KOK:n eettisiin sääntöihin, jotka ovat olympialiikkeen peruskirjan erottamaton osa. Joulukuussa 2014 käynnistetyssä Olympic Agenda 2020 -ohjelmassa edistetään edelleen sitä, että kaikki olympialiikkeeseen kuuluvat järjestöt hyväksyvät nämä peruseriaatteet ja noudattavat niitä, ja samalla ne velvoitetaan säännölliseen itsearviointiin.

Käytännössä urheilujärjestöt ovat olleet aktiivisia urheiluhallintoa koskevien sääntöjen kehittämisessä. Useat urheilujärjestöt ovat laatineet erityisiä käytäntösääntöjä, joilla pyritään parantamaan urheilutoiminnan itsehallintoa. Itsesääntely ja hyvät käytännöt ovat ratkaisevan tärkeitä urheilualan hyvän hallinnon ylläpidon ja kehittämisen kannalta. Viimeaikaiset tutkimukset⁴ vaikuttavat kuitenkin osoittavan, että KOK:n käyttöönotettavia hyvän hallintotavan periaatteita ei vielä ole otettu asianmukaisesti huomioon. Erityisesti on edistettävä vastuuvuorollisuutta, avoimuutta ja demokratiaa koskevia vaatimuksia.

Samaan aikaan urheiluliike ja kansainväliset urheilualan hallintoelimet ovat uusien haasteiden edessä, jotka johtuvat urheilun muutoksista, erityisesti alan valtavasta kaupallisesta kasvusta ja suuremmista taloudellisista panoksista, jotka voivat luoda hedelmällisen maaperän korruptiolle.

III Jäsenvaltioiden ja EU:n rooli hyvän hallintotavan edistämisessä

Hallitukset ja muut viranomaiset ovat urheilujärjestöjen tärkeitä ja olennaisia kumppaneita, ja niillä voi olla ratkaiseva rooli urheilualan hyvän hallintotavan edistämisessä. Urheilu saa myös huomattavaa taloudellista tukea viranomaisilta. Sen lisäksi, että viranomaiset myöntävät tukia tietyille ohjelmille ja/tai erityishankkeille, ne osallistuvat urheilualan rahoitukseen rakentamalla ja ylläpitämällä infrastruktuuria sekä huipputason ammattiurheilun että harrasteturheilun tasolla. Urheilutapahtumien isännöinti edellyttää myös julkista rahoitusta (stadionien rakentaminen, investoinnit julkisen liikenteen infrastruktuureihin, turvallisuus). Joissakin jäsenvaltioissa taloudellinen tuki on sidottu hyvän hallintotavan vähimmäisvaatimuksiin.

Urheilualan hyvän hallintotavan edistäminen on myös tärkeällä sijalla EU:n urheilupolitiikassa. Se on ollut yksi Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelman ensisijaisista tavoitteista vuodesta 2011 lähtien. Hyvää hallintotapaa käsiteltiin erityisessä EU:n asiantuntijaryhmässä vuoteen 2017 asti, ja sen jälkeen työ on jatkunut rehellisyyttä urheilussa käsittelevässä asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmät ovat antaneet erilaisia suosituksia, esimerkiksi hyvän hallintotavan periaatteet urheilualalla; demokratiaa, ihmisoikeuksia ja työntekijöiden oikeuksia koskevat pääperiaatteet, erityisesti suurten urheilutapahtumien järjestämisen yhteydessä, ja sukupuolten tasa-arvoa koskevat suositukset, erityisesti urheilualan päätöksenteossa. Neuvosto antoi vuonna 2014 päätelmät

⁴ Ks. esimerkiksi Geeraert, A., *Sports governance observer 2015. The legitimacy crisis in international sports governance*, Play the Game, Danish Institute for Sports Studies, Kööpenhamina, lokakuu 2015 (http://playthegame.org/media/4303278/SGO_report_final_2.pdf).

sukupuolten tasa-arvosta urheilussa⁵ ja vuonna 2016 päätelmät rehellisyyden, avoimuuden ja hyvän hallintotavan tehostamisesta suurissa urheilutapahtumissa⁶.

Euroopan komissio esitti syyskuussa 2016 urheilun eurooppalaisen teemaviikon yhteydessä julistuksen hyvästä hallintotavasta eurooppalaisessa urheilussa ja kehotti urheilujärjestöjä antamaan tukensa ja sitoutumaan vapaaehtoisesti edistämään ja tarvittaessa panemaan täytäntöön hyvän hallintotavan perusperiaatteita urheilussa.

Urheilun rehellisyys on tärkeällä sijalla Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltion Suomen asialistalla. Hyvä hallintotapa on tunnustettu keskeiseksi tekijäksi urheilussa esiintyvän korruption torjuntaa koskevissa neuvoston päätelmissä.

Ministereitä pyydetään esittämään näkemyksensä tämän asiakirjan sisällöstä ja Maailman antidopingtoimiston (WADA)⁷ puheenjohtajaksi valitun Witold Bankan pääpuheenvuorosta. Tavoitteena on tukea sellaisten parhaiden käytäntöjen ja mahdollisten poliittisten ratkaisujen vaihtoa, joilla voidaan edistää hyvää hallintotapaa urheilualalla ja siten torjua korruptiota urheilussa.

IV Kysymyksiä keskustelun pohjaksi

Periaatekeskustelussa ministereitä pyydetään esittämään näkemyksensä (*enintään kolmen minuutin puheenvuoro*) vierailevan puhujan avauspuheenvuorosta ja seuraavista kysymyksistä:

1. Miten viranomaiset ja urheiluliike voivat tehdä yhteistyötä EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla hyvän hallintotavan edistämiseksi urheilussa?
2. Mitä hyötyä EU:n tason yhteistyöstä voidaan saada hyvän hallintotavan edistämiseksi urheilussa?

⁵ EUVL C 183, 14.6.2014, s. 39.

⁶ EUVL C 212, 14.6.2016, s. 14.

⁷ WADA perustettiin vuonna 1999 ja se koostuu urheilun sidosryhmien ja kansallisten hallitusten edustajista, jotka myös rahoittavat sitä tasapuolisesti. Yksi sen tärkeimmistä tehtävistä on valvoa, miten allekirjoittajamaat panevat täytäntöön Maailman antidopingsäännösten ja noudattavat sitä. Allekirjoittajina on kansainvälisiä liittoja, KOK ja kansalliset olympiakomiteat sekä kansalliset antidopingtoimikunnat.